

Vi Taiwan 鑿 - 癩餃 典 瓮 -

F?r?lskad i v?nliga Taiwan

Om Taiwan

潛”鑿 vitaiwan

搭藤票 : 2009/3/16 17:50:00

Portugiserna kallade Taiwan f?r Ihla Formosa, Den vackra ?n. Huvudstaden Taipei har egen unik identitet med starka japanska influenser och v?rldens b?sta kinamat. Sydsvenskans Ola Wong f?ll direkt.

Det ?r l?tta att f?r?lska sig i Taiwan. Hur kan man inte g?ra det f?r ett st?lle som har:

V?rldens b?sta kinamat.

Underbara japanska k?llbad.

V?rldens st?rsta kinesiska konstsamling, i Nationella Palatsmus?et.

Of?rst?rd kinesisk kultur.

Dykning, sol och bad.

L?ga priser och bra shopping. En kopp kaffe kostar sex kronor. En halvliter f?rskpressad mangojuice lika mycket.

Nu kanske du s?ger: V?nta lite nu... Kinamat, kinesisk kultur – det l?ter ju mer kinesiskt ?n Kina! Ja, s? kan man faktiskt s?ga. Taiwan och fastlandet splittrades 1949 n?r den d?varande kinesiska nationalistregimen flydde dit undan Maos kommunistarm?. P? Taiwan har traditionell kinesisk kultur och seder d?rf?r bevarats.

Tyv?rr f?rst?rdes mycket o?terkalleligen p? fastlandet under kulturrevolutionen och andra politiska experiment. Samtidigt har Taiwan en unik egen identitet, med starka japanska influenser och 13 austronesiska aborigrupper.

Låt oss börja med att ta oss in i denna komplexa historia:

Världens bästa kinamat

När kommunisterna vann det kinesiska inbördeskriget (1927-1949) flydde Kinas dåvarande diktator Chiang Kai-shek till Taiwan med cirka 1,5 miljoner anhängare. De nyanlända gjorde sig inga vänner hos de sex miljoner taiwaneserna, vars anfäder hade migrerat från sydstra Kina sedan 1600-talet. Chiang lät mörda tiotusentals oskyldiga och utlyste ett undantagstillstånd som faktiskt rådde ända fram till 1987. Men en aspekt av förtryckapparaten blev ölskad över hela Taiwan: biffnudlarna som soldaterna från Sichuanprovinsen tillagade. Det berättar Madam Luo som driver restaurangen Yong-Kang beef noodles. Sedan 1963 har de serverat kuber av nöttköt kokade i timal tills de blivit så mörra att de nästan smälter i munnen. De ligger i köttbuljong svartröd av doubanjiang – stark bönepasta – strimlad purjo och spenstiga nudlar. Till det kan man ta deras fantastiskt goda sichuan-surkål: krispigt syrliga grönsaker inlagda i ett lerkrus med ingefära, vitlök och sichuanpeppar.

Fastlandskineserna tog med sig sina recept och matvanor från hemprovinserna. Därför kan man än idag prova mat från hela Kina i Taipei: raffinerade kantonesiska dim sun, eldig sichuanmat, nordkinesiska nudlar. Världsberömda Din Tai Fung, serverar shanghai specialiteten xiaolongbao - ångkokta soppknyten i bambukorgar med fisk och krabbskräp. Det ser ut som en typiskt enkel kinesisk krog, men den har rankats som en av världens 10 bästa restauranger av New York Times.

Taiwaneser är besatta av mat och man kan hitta utmärkta restauranger i alla prislägen – från femstjärniga hotell till de enklaste gatustånd som serverar de av taiwaneserna ölskade snacksen, xiao chi, som nudlar, grillspett och ostronomelett. Det finns få saker som är skönare än att gå omkring i Taipeis äldre kvarter kring Västra Porten Ximending med en kopp iste (färslagsvis vintermelon och citron-blandning från So Fresh) i handen och smöta.

Taiwans t?er ?r v?rldsk?nda, s?som Nantous Oolong eller Tie Guanyin fr?n Mujah. Ett annat m?ste ?r juicebarerna. Ofta ?r det en vagn med frukt och n?gra hush?llsassistenter. Man best?ller exempelvis?melon. S?ljaren tar f?rska melonskivor, l?gger i lite is och fruktsocker och k?r i mixern. Det serveras i en pappersmugg med plastlock och sugr?r -smakar som en bubblig v?rdr?m och kostar mindre ?n en tia.

En k?nsla av Japan

I Taipeis ?ldre kvarter kan man k?nna sig f?rflyttad till Tokyo. Gatun?tet lades under den japanska ockupationen (1895-1945) och staden har en tydlig japansk pr?gel. Man blir ocks? f?rv?nad ?ver m?ngden av japanska restauranger.

I fastlandskina t?vlade japanerna med nazisterna i grymhet. Men p? Taiwan bidrog de till att utveckla samh?llet. Lokalbefolkningen har d?rf?r gladeligen adopterat japanska sedv?njanor. Sushi ?r ett sj?lvklart inslag p? nattmarknader och en av v?rldens b?sta wasabi-s?ser g?rs p? aliberget i centrala Taiwan.

Det kanske f?rn?msta japanska arvet ?r k?llbadarkulturen. Tack vare sin vulkaniska geografi ?r Taiwan fullt av heta k?llor. Japanerna l?t bygga flera f?rstklassiga badanl?ggningar i Beitou, en f?rort till Taipei, vid den ?nnu aktiva vulkanen Yangmingshan. Man kommer dit snabbt och enkelt med den fantastiska tunnelbanan (Taiwans t?g och tunnelbanor ?r otroligt rena och effektiva).

Vi g?r upp till I-tsun, ett spahotell fr?n b?rjan av 1900-talet. Det var ett favoritst?lle f?r japanska arm?officerare under andra v?rldskriget. Kamikazepiloter – sj?lvmodsflygare - brukade tillbringa sina sista dagar p? I-tsun. Med sina charmigt slitna bl? tr?paneler, karpdamm med feta r?dvita fiskar och en japansk stenlykta vid ing?ngen verkar inte st?llet ha ?ndrats s? mycket sedan dess (f?rutom lobbyn som ?r 70-talskitsch i sitt esse). Ett bes?k kostar 300 taiwandollar i timmen, eller s? kan man ta ett rum f?r 2400-3700 dagen (dela med fyra s? har du priset i kronor). Fr?n I-tsun har man utsikt ?ver den sjudande "Gr?na svavelk?llan" d?r de olika

anl?ggningarna h?mtar sitt vatten. Den h?ller ?ver 90 grader och inneh?ller radioaktivt radium som s?gs ha en magisk effekt f?r sjukdomar och sk?nhet.

En mer lyxig upplevelse erbjuder Villa 32 uppe p? backen. Detta exklusiva spa med bara fem rum har mycket v?lf?rtj?nt hajpats av Monocle och andra livstilsmagasin. Men smakar det s? kostar det: det japanska Sakurarummet g?r p? ?ver 6 000 kronor natten. Det tog inredningsdesignern Shobusako Yashimasa tre ?r att f?rdigst?lla rummet, inklusive badkaret i kinesisk cypress p? innerg?rden. Men s? blev ocks? varje millimeter perfekt, liksom de broderade japanska kejserliga silkest?ckena g?sterna sover under.

Bes?k nattmarknaden

En obligatorisk upplevelse p? Taiwan ?r nattmarknaderna. Varje stad med sj?lvaktning har minst en. I Taipei g?r vi till den beryktade Ormgr?nden (Huaxijie yeshi).

F?rfattaren Fritjof Nilsson Piraten skulle ha k?nt sig hemma h?r, f?r det finns en tydlig st?mning av Kiviks marknad. Tidigare var det ett omr?de med bordeller. Det enda som finns kvar av det ?r n?gra butiker med sexleksaker och en f?rs?ljare av traditionell kinesisk medicin mot k?nssjukdomar. Han g?r reklam med fullkomligt vidriga fotografier p? infekterade k?nsorgan - vilket ter sig udda mitt bland restaurangerna som s?ljer grillad bl?ckfisk och "stinkande tofu" (sistn?mnda ?r en kinesisk motsvarighet till surstr?mming, luktar illa men smakar gott).

Smeknamnet Ormgr?nd kommer av de m?nga krogarna specialiserade p? reptilk?tt. P? kv?llarna h?ller de uppvisning. En tjock svettig man med ?ronmikrofon och en gul burmesisk albinopyton p? axlarna rabblar upp de h?lsobringande f?rdelarna med att ?ta orm:

En orm f?r aldrig hudsjukdomar f?r den ?ter bara f?rsk mat, s?ger han och doppar ner strypardjurets huvud i en bur d?r en livr?dd r?tta r?knar sina sista minuter p? jorden. En folksamling med nyfikna bildas snabbt. Djur?lskare b?r h?lla sig undan - den mest h?rdhj?rtade kan f? en klump i halsen av burarna med kaniner bredvid ormarna. S?rskilt n?r de tv? blir ett.

"Den vackra ?n"

Taiwan ?r en liten ?. Men med nya snabbt?g g?r det att ta sig fr?n norr till s?der p? 1,5 timme. Bilv?gen l?ngs den of?rst?rda ?stsidan ?r en av v?rldens mest dramatiska. Vid Cingshuei-klippan str?cker den sig ?ver 20 kilometer inhuggen i bergv?ggen spikrakt flera hundra meter ovanf?r Stilla havets br?nningar: Det var den h?r m?ktiga synen av vita klippor, gr?na skogar och den bl? oceanen som fick portugisiska handelsm?n att ?r 1544 d?pa Taiwan till Formosa, "Den vackra ?n".

Nio kilometer sydv?st om Cingshueiklippan ligger h?gkvarteret f?r nationalparken Taroko gorge, v?rldsber?mt f?r sina djupa marmoraviner. Den branta dalen g?r att naturen str?cker sig fr?n tropisk regnskog till alpin med toppar p? ?ver 3000 meter. I b?rjan av 1900-talet bodde fortfarande huvudj?gare i Taroko. Men japanerna inledde utrotningskampanjer mot dem, lockade av guldfyndigheterna i floden som sk?r genom bergsklyftan. Nu finns h?r m?nga fina vandringsleder.

Det kan tyckas otroligt att inte fler turister hittat till Taiwan, i f?l kom bara 3000 svenskar och de flesta troligen f?r aff?rer. Men det beror p? att taiwaneserna sj?lva l?nge inte brydde sig om att utveckla turismen. En boomande h?gteknologisk sektor har gjort ?n till v?rldens 24:e st?rsta ekonomi. Det ?r numera en demokrati med kontinentens friaste medier och liksom resten av Ostasien en l?g synlig kriminalitet.

En annan anledning till att fler inte bes?ker Taiwan ?r det sp?nda f?rh?llandet till fastlandskina, som fortfarande betraktar Taiwan som en illegal utbrytarprovins (se fakta). Relationerna ?ver sundet ?r dock b?ttre ?n n?gonsin sedan Taiwan fick en ny president i maj.

P? kv?llen ?ter vi p? den gamla nattmarknaden i kuststaden Hualian. En f?rskuppdragen ?ngkockt red snapper och en Taiwan Beer, det lokala ljusa ?lm?rket, f?r motsvarande 50 kronor. N?r vi ska g? hem genom stan stannar en taiwanesisk familj bredvid oss med sin bil. De fr?gar om vi vill ha skjuts till hotellet, en av m?nga r?rande gester av

v?nlighet vi st?ter p? under resan i Taiwan.

NATURUPPLEVELSER

Taoroko Nationalpark: taroko.gov.tw

Korallrev: Kenting National park ktnp.gov.tw p? sydspetsen.

Taiwankonflikten

Taiwans officiella namn ?r Republiken Kina, men Pekingregimen betraktar Taiwan som en illegal utbrytarprovins som borde ?terf?renas med Kina och ?nnu har inte n?got fredsavtal undertecknats. Relationerna har dock blivit b?ttre sedan Taiwans president Ma Ying-jeou valdes. Han lovade att f?rb?ttra ekonomin genom t?tare kontakter med fastlandet inom bland annat turism, direktflyg och postg?ng.

Sedv?rdheter

M?sten: Taipei 101, V?rldens h?gsta f?rdigst?llda skyskrapa. Den 101 v?ningar h?ga skyskrapan har utm?rkt shopping och ett av de b?sta food courts, restaurangtorg, man kan t?nka sig.

Nationella Palatsmuseet: N?r Chiang Kai-Shek flydde fastlandet 1949 tog han med sig den v?ldiga kejserliga konstsamlingen fr?n F?rbjudna staden. Den f?rvaras h?r.

Beitou: Omr?de med japanska k?llbad utanf?r Taipei.

Shopping

Elektronik: Taipei Guanghai market.

Holiday Jade market. Sydostasiens största marknad för jade och andra stenar.

FAKTA

Visum: Vid ankomst.

Valuta: Ny taiwanesisk dollar 1 krona= 4 NTD.

Turistupplysning: tel +886-2-2717-3737

Inom landet: Travel Information Hotline: 0800-011-765.

Resadit: Via Bangkok med Thai Airways eller Sas. Det går även direktflyg från Kinas fastland – boka via ctrip.com.

Språk: Rikskinesiska. Förhållandevis många pratar engelska. Bättre än i fastlandskina och Japan.

Officiellt namn: Republiken Kina, erkänns dock inte av Sverige eller FN.

Bäst värder: Högst. På vintern kan temperaturen i norra Taiwan gå ner till 10 grader men i söder är det alltid varmt.

Befolkning: 23 miljoner.

Storlek: 36 200 kvadratkilometer.

[Sydsvenskan](#)

[Fr?lskad i v?nliga Taiwan](#)

AV OLA WONG

PUBLICERAD 28 FEBRUARI 2009 23.30

(Foto by ViTaiwan)